

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 24 stycznia 2020 r.

WPS-II.431.1.44.2019.MS

S. Filomena Bogusława Czyrka
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
„Charytatywne Dzieło Miłości
im. Ks. Ignacego
Kłopotowskiego”
w Loretto k/Kamieńczyka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 9a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. nr 61 poz. 543 z póź.zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 28 – 31 października 2019 r. kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej „Charytatywne Dzieło Miłości im. Ks. Ignacego Kłopotowskiego” w Loretto koło Kamieńczyka zwanego dalej Domem.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie jakości usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, stanu i struktury zatrudnienia oraz przestrzegania praw mieszkańców.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia kontroli. W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym przez Siostrę Dyrektora bez zastrzeżeń 16 grudnia 2019 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Dom jest niepubliczną placówką prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Loretańskiej. Decyzją Wojewody Mazowieckiego nr 9/2009 z dnia 28.05.2009 r. podmiot prowadzący otrzymał zezwolenie na prowadzenie placówki na czas nieokreślony.

Dom wpisany jest do Rejestru domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego pod pozycją Nr 105. Dom zgodnie z zezwoleniem wojewody przeznaczony jest dla 54 osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych.

Dom posiada Statut oraz Regulamin Organizacyjny Domu zatwierdzony Zarządzeniem Nr 2/2018r. Przełożonej Generalnej Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Loretańskiej z dnia 19 stycznia 2018 r. Zgodnie ze Statutem, Dom od stycznia 2018 r. stał się jednostką lokalną Zgromadzenia i jest prowadzony w ramach odpłatnej działalności statutowej Zgromadzenia. Sprawy kadrowo-księgowe Domu są prowadzone przez Zgromadzenie.

Dom jest usytuowany w powiecie wyszkowskim. Mieści się na terenie leśnym, na ogrodzonej działce. Znajduje się tu ponadto: Dom Zakonny Zgromadzenia oraz Sanktuarium Matki Bożej Loretańskiej (kaplica oraz nowo wybudowany kościół). Dla pielgrzymów odwiedzających Sanktuarium do dyspozycji jest Dom Pielgrzyma "Benedykt" i Dom Gości "Scholastyka" oraz stołówka z zapleczem kuchennym. Dom Pomocy Społecznej jest ogrodzony wewnętrznym ogrodzeniem, które w okresie kontroli było w trakcie modernizacji. Dom posiada własną infrastrukturę wodno – grzewczą, w tym ujęcie wody, stację uzdatniania wody wraz z oczyszczalnią ścieków oraz wewnętrzne ogrzewanie olejowe. Budynek Domu jest dwukondygnacyjny. Posiada zainstalowaną windę osobową, która jest dostępna tylko do pierwszego piętra, natomiast druga kondygnacja budynku, w której są usytuowane 3 pokoje dla 7 mieszkanek nie posiada windy. Budynek Domu jest odnowiony, ściany zarówno pokoi mieszkalnych jak również innych pomieszczeń ogólnodostępnych są pomalowane w stonowanej, jasnej kolorystyce.

Pokoje mieszkalne Domu są wyposażone w system instalacji przyzywowo-alarmowej oraz system przeciwpożarowy. Pod względem liczby zamieszkujących osób oraz wyposażenia (łóżka, szafy, krzesła, szafki nocne) a także posiadania pomieszczeń ogólnego użytku, Dom odpowiada standardowi określonymu w § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734), zwanej dalej „rozporządzeniem”. Liczba łazienek i toalet w budynku odpowiadała normom określonym w rozporządzeniu. W trakcie kontroli, pomieszczenia mieszkalne i sanitariaty były czyste, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

W dniu kontroli w placówce przebywało 61 mieszkanek. Dom dysponował 62 miejscami. To oznacza zorganizowanie 7 miejsc ponad limit miejsc określony w Rejestrze domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego. Mieszkankami Domu były kobiety w wieku: najstarsza 100 lat a najmłodsza 69 lat. Wśród mieszkanek były osoby wymagające całodobowej opieki oraz wspomagania przy karmieniu oraz pielęgnacji. Liczba osób z chorobami podeszłego wieku wynosiła - 31 natomiast z chorobami przewlekłe somatycznymi - 30 osób. Z ustaleń wynika, że mieszkanki przebywały w Domu na podstawie umów cywilnoprawnych. Trzy mieszkanki w dniu kontroli nie posiadały umowy. Według oświadczenia dyrektora Domu umowy dotyczące tych mieszkanek były w trakcie przygotowania. W dokumentacji indywidualnej Domu znajdowała się m.in. umowa o pobyt w Domu zawierana z osobą ubiegającą się o przyjęcie do Domu lub częściej z członkami rodzin, określająca zasady i warunki pobytu mieszkanki w Domu oraz zobowiązania placówki wobec mieszkanki i zobowiązania strony korzystającej z usług Domu, a także ustaloną opłatą za pobyt. W dniu kontroli treść umowy miała być zmieniana. Wśród mieszkanek Domu były osoby ubezwłasnowolnione całkowicie oraz 1 osoba posiadała ustalonego kuratora. Osoby ubezwłasnowolnione posiadały opiekuna prawnego. Żaden z przedstawicieli ustawowych mieszkanek ubezwłasnowolnionych nie dołączył do dokumentacji mieszkanki zgody sądu na jej umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Przed przyjęciem do Domu, osoby zainteresowane kontaktują się z Domem telefonicznie lub osobiście przyjeżdżają w celu zapoznania się z placówką. Mieszkanka po przybyciu do Domu zapoznawana była z regulaminem organizacyjnym Domu i obowiązującymi w Domu zasadami, z rozkładem pomieszczeń w placówce, z personelem i współmieszkańcami. Był ustalany dla mieszkanki pracownik pierwszego kontaktu wybierany przez samą mieszkankę lub wskazywany przez Dyrektora Domu. Tryb przyjmowania osoby do Domu zawarty jest także w Regulaminie Organizacyjnym Domu.

Pracownik socjalny Domu przechowywał zdeponowane dowody osobiste mieszkanek. Natomiast nie posiadał zgód mieszkanek na zdeponowanie ich dowodu osobistego. Podmioty prowadzące domy pomocy społecznej nie mogą bez zgody mieszkańca lub jego opiekuna prawnego

przechowywać dowodów osobistych. Zgodnie z art. 79 pkt 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2017 r. poz.1464 i Dz. U. z 2018 r. poz.730) „kto zatrzymuje bez podstawy prawnej cudzy dowód osobisty podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”. Od 04.03.2019r. do dokumentów mieszkank dołączana jest klauzula informacyjna RODO. W dokumentacji znajdowały się zgody na przetwarzanie danych osobowych, w tym zgoda udzielona przez rodzinę mieszkańca w tym zakresie. Dom winien odbierać od mieszanek Domu podpisy pod wszelkimi oświadczeniami ich dotyczącymi, jeżeli są w stanie zrozumieć ich treść i wyrazić swoją wolę, a w przypadku braku takiej możliwości należałoby upowszechnić praktykę odnotowywania przyczyny nieuzyskania podpisu pod oświadczeniem.

Mieszkanek miały zapewnione 4 posiłki dziennie: śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację oraz dostęp do napoi i drobnych przekąsek na życzenie. Posiłki są przygotowywane i dostarczane do Domu z odrębnie prowadzonej przez Zgromadzenie kuchni wraz ze stołówką. Zgromadzenie posiada Decyzję Państwowego Inspektora Sanitarnego w Wyszkanie z dnia 04.08.2016 r. zatwierdzającą obiekt do prowadzenia działalności w zakresie przygotowywania posiłków, podawania posiłków oraz ich dostarczania w systemie cateringowym do odbiorców zewnętrznych. Mieszkanek jedzące samodzielnie spożywały posiłki w jadalni zorganizowanej na parterze Domu, natomiast mieszanek wymagające wspomagania, karmione były w pokojach mieszkalnych. Dom zapewniał posiłki podawane mieszkankom pozajelitowo oraz posiłki miksowane. W systemie żywienia realizowane były diety związane ze stanem zdrowia mieszanek.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że mieszanek posiadały wymaganą odzież, bieliznę, obuwie (dostosowane do pory roku). Zgodnie z treścią umowy mieszanek przybywająca do domu jest wyposażona przez rodzinę w ubranie wykorzystywane w czasie pobytu w Domu w tym w bieliznę na zmianę oraz zmiany pościeli a także środki do higieny osobistej. Środki czystości oraz środki piorące zapewniają się przez Dom. Dodatkowe rzeczy kupowane były przez mieszanek za ich pieniądze lub przez rodziny, według potrzeb. Mieszkanek miały zapewnioną pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz pomoc przy karmieniu oraz w sprzątanu przez personel Domu. W codziennych czynnościach mieszkankom Domu pomagają opiekunki i pokojowe, ponadto usługi opiekuńcze prowadzi również w formie wolontariatu 6 opiekunek.

W Domu funkcjonuje zespół terapeutyczno-opiekuńczy powołany zarządzeniem Dyrektora Domu. Zgodnie z nim w skład zespołu wchodzi: dyrektor, zastępca dyrektora, pracownik socjalny, opiekunki medyczne, terapeuta zajęciowy, rehabilitantka, ksiądz kapelan oraz lekarz pierwszego kontaktu. Sprawdzone podczas kontroli indywidualne plany wsparcia mieszanek zawierały: dane osobowe mieszanek, ocenę funkcjonowania w środowisku (dokonaną przez pracownika pierwszego kontaktu), ocenę stanu zdrowia (stan fizyczny i psychiczny), informacje dotyczące rehabilitacji medycznej, ogólną ocenę realizacji planu, zaplanowane działania, zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne. W indywidualnych planach wsparcia brakowało, podpisów mieszanek potwierdzających ich zapoznanie się z dokumentem i wyrażenie zgody na realizację celów przewidzianych w planie.

Dom umożliwiał przebywającym w nim mieszkankom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących na podstawie odrębnych przepisów, zgodnie z art. 58 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Podstawową opiekę zdrowotną mieszkankom Domu zapewniał zatrudniony na umowę zlecenie lekarz. Wizyty lekarskie odbywały się średnio dwa razy w tygodniu oraz w razie potrzeby. Lekarz wystawia skierowania do lekarzy specjalistów, które są realizowane w poradni specjalistycznej w Wyszkanie lub w Warszawie. Ponadto mieszanek korzystały z opieki medycznej lekarzy specjalistów ustalanych w razie potrzeby przez ich rodziny. Mieszkanek

karmione w systemie PEG są objęte opieką Specjalistycznej Poradni Żywieniowej, z której wypisywane są zlecenia oraz są przeprowadzane regularne wizyty lekarzy tej Poradni.

Dom zapewniał mieszkankom opiekę pielęgniarską. Pielęgniarki zatrudniane są na podstawie umowy o pracę oraz umowy zlecenia, dodatkowo Dyrektor Domu jest zatrudniona jako pielęgniarka na 0,5 etatu (posiada wykształcenie pielęgniarskie). W sumie 5 osób świadczy opiekę pielęgniarską. W nocy do dyspozycji mieszanek jest pielęgniarka na dyżurze telefonicznym.

W okresie objętym kontrolą, pielęgniarki Domu pomagały mieszkankom w dysponowaniu lekami (rozkłada i wydaje mieszkankom pielęgniarka). Leki były odpowiednio zabezpieczone i indywidualnie opisane. Dom nie pokrywał opłat ryczałtowych do wysokości limitu ceny, przewidzianej w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o których mowa w art. 58 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, cała kwota pokrywana była z własnych środków pieniężnych mieszkańców. Ustalono, że w okresie kontrolowanym w Domu nie był stosowany przymus bezpośredni.

W Domu działania terapeutyczne realizowane były w formie zajęć otwartych dla wszystkich mieszanek. Prowadzi je zatrudniona na 0,5 etatu terapeutka zajęciowa. Zajęcia są dostosowane do możliwości i stanu zdrowia mieszanek. Ponadto terapeutka zajęciowa przygotowuje również z mieszkankami okolicznościowe imprezy związane z urodzinami i imieninami mieszanek oraz ze świętami. W Domu jest zatrudniona na pełnym etacie rehabilitantka. Mieszkanek korzystają z rehabilitacji na podstawie zlecenia lekarskiego. Rehabilitacja jest prowadzona codziennie - indywidualnie przyłózkowo oraz w formie zajęć ogólnousprawniających, które odbywają się w sali rehabilitacyjnej. Rytm zabiegów fizjoterapeutka ustala samodzielnie na podstawie raportów pielęgniarskich a także biorąc pod uwagę inne zajęcia mieszanek jak kąpiel, udział we mszy św. czy odwiedziny rodziny. Dom nie prowadził depozytów, ponieważ żadna z mieszanek nie deponowała wartościowych rzeczy. Zakupy dla mieszanek są realizowane przez osoby bliskie, głównie rodzinę.

Dom zatrudnia jedną osobę na stanowisku pracownika socjalnego w wymiarze 1 etatu. Do obowiązków pracownika socjalnego należy m. in. prowadzenie dokumentacji mieszanek, przyjmowanie nowych mieszanek, utrzymywanie kontaktu z ich rodzinami, rozmowy z mieszkankami, prowadzenie indywidualnych planów wsparcia.

Prawa i obowiązki mieszanek Domu określone zostały w *Regulaminie Organizacyjnym Domu Pomocy Społecznej Charytatywne Dzieło Miłości im. Ks. Ignacego Kłopotowskiego w Loretto*. Zgodnie z nim mieszkańcy mają m. in. prawo do godnego traktowania, poszanowania prawa do swojej intymności, wolności i bezpieczeństwa, do praktykowania wyznawanej religii, do zachowania tajemnicy przez personel wszystkich informacji o stanie zdrowia i życia osobistego, zgłoszenia skargi i wniosków do dyrektora Domu. Na terenie Domu jest umieszczona tablica informacyjna m.in. z informacjami, do jakich instytucji mieszkańcy mogą zgłaszać skargi i wnioski. W Domu nie działała Rada Mieszkańców. Mieszkanek Domu miały zapewnioną możliwość realizowania praktyk religijnych. Zazwyczaj uczestniczą w nabożeństwach codziennie odprawianych przed obiadem w kaplicy Domu. Podczas kontroli zespół kontrolujący rozmawiał z mieszkankami Domu, które wyraziły swoje zadowolenie z pobytu w Domu.

W Domu na dzień 28 października 2019r. zatrudnionych było 28 pracowników (łącznie na 21, 5 etatu) oraz 5 osób na umowie zlecenia. Dodatkowo 6 osób zatrudnionych było w ramach wolontariatu w wymiarze 4 etatów. W grupie pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego na dzień 28 października 2019 r. faktycznie pracę z mieszkankami realizowało łącznie 30 osób (23,65 etatów).

Przyjmując określony w § 6 ust. 2 pkt 3 lit. a i b rozporządzenia wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego:

- w domu dla osób w podeszłym wieku – nie mniejszy niż 0,4 na jednego mieszkańca,
 - w domu dla osób przewlekle somatycznie chorych – nie mniejszy niż 0,5 na jednego mieszkańca
- oraz biorąc pod uwagę liczbę osób w podeszłym wieku (31) i osób przewlekle somatycznie chorych (30) przebywających w Domu należy stwierdzić, że wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w dniu 28 października 2019 roku dla osób w podeszłym wieku był zachowany i wynosił 0,4, natomiast dla osób przewlekle somatycznie chorych nie był spełniony ponieważ wynosił 0,37.

W okresie objętym kontrolą pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego odbyli szkolenia obejmujące zagadnienia, o których mowa § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia.

Wobec przedstawionej oceny i uwag dotyczących funkcjonowania jednostki poddanej kontroli, zwracam się o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Nie przyjmować do Domu większej liczby osób niż liczba miejsc określona w Rejestrze domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego.
2. Zapewnić wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. b) rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
3. Pokrywać opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, przewidziane w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z art. 58 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
4. Należy wprowadzić praktykę odbierania od mieszkanek Domu podpisów pod wszelkimi oświadczeniami ich dotyczącymi, jeżeli są w stanie zrozumieć ich treść i wyrazić swoją wolę, a w przypadku braku takiej możliwości należy odnotowywać przyczyny nieuzyskania podpisu pod oświadczeniem.
5. Wprowadzić i stosować oświadczenia o wyrażeniu przez mieszkankę (lub jej opiekuna prawnego) zgody na przechowywanie dowodu osobistego w depozycie domu lub u konkretnie wskazanej osoby.
6. Uzupełnić akta mieszkanek o ich zgodę na umieszczenie w Domu bądź w przypadku osób ubezwłasnowolnionych opiekunowie prawni tych mieszkanek powinni dostarczyć zgodę sądu na umieszczenie mieszkanki w domu pomocy społecznej. Zgoda ta powinna znajdować się w dokumentacji mieszkanki.
7. Zamontować sygnalizację przyzywową w taki sposób, aby możliwe było skorzystanie z niej przez mieszkanki Domu.
8. W przypadku, gdy pokoje mieszkanek nadal będą zorganizowane na II piętrze, należy dostawać Dom do warunków określonych w § 6.ust.1 pkt b rozporządzenia (zapewnienie windy).

Pouczenie

- 1. O sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie .**
- 2. Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019r. poz. 1507), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.**

3. Zgodnie z art.130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz.1507), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 6 000 zł .

4. Zgodnie z art. 129 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz.1507), w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 128 ww. ustawy, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w zakresie działań i usług objętych standardami, świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej albo kontrolowane jednostki, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki.

z up .WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

s. M. Aniceta Borowska Przełożona Generalna
Zgromadzenie Sióstr Matki
Bożej Loretańskiej
Skwer Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 6
01-015 Warszawa